

mugimendu herritarrean organizatzera eta koordinatzera eraman dezaketenak Herri hau: atxiloketa basatiak, torturak, autodeterminatzeko eta beste hainbat eskubide gizatar, politiko eta nazionalen ukatzeak, euskararen menperakuntza etengabeak eta aldian aldiko erasoak. Guztiak dira Herri eta gizarte honek bere askatasun-bidean gaingitu behar dituen oztopoak.

Ibilaldi luze horren hasiera berri bat izan zen Bilboko ibilaldi nagusia: 30.000 manifestatzaile kalean... 300.000 sinatzaile atzetik bultzaka... 3.000.000 euskaldun bidegintza luzerako. ■ *Paulo Agirrebaltzategi.*

«La Tarde de Euskal-Herria» egunkaria hil

Zaratarik gabe jaio zen, irailaren 13an, eta halaxe hil da, zaratarik batere gabe. Imposak ateratzen zuen, *La Voz de Euskadi*-ren enpresa berak.

La Voz inoiz desagertzen bada, pena handia hartuko dut, bai horixe. Ez, aldiz, *La Tarde* hil denean. Nola hori?, galde dezake norbaitek. Esprikaeraza oso: *La Tarde*-ren atzean egitasmo serioirik zegoenik ez zait iruditzen. Inprobisaziotik asko zuelakoan nago. Heldu eta umotu gabeko projektua zen niretzat. «Globo sonda» bat zirudien. Funtzionatu egiten zuela? Oso ondo. Ezetz? Bost axola. *La Voz*-en larrialdiak ezagututa, honen alternatiba posible gisa pentsatua ematen zuen, eta ez bere horretan pentsatua eta aztertua. *La Tarde*, nire ustetan, ez da egiazko apustu serioa izan sekula. Airean egindako eupada bat zen. Txilibituak soinuak egin ez duenez, itxi egiten da arratsaldetaria, eta kitto. Ez da ezer pasa.

Horixe da egia: ez da ezer pasa. Ez jaiotzean, eta ez hiltzean. *La Tarde*, produktu informatibo bezala, ez zen beste mundukoa. Formula arinegia, hutsegia. Eskasa zen. Bi aldiz pentsatu behar zen haren truke 40 pezeta eman aurretik. Garestiegi dago bizimodua luxu horietarako. ■ *Joan Altzibar.*

«Antiterrorismo militante»

«Grupo 16» delakoak antolatutako «Violencia política y terrorismo» izenez ihardunaldi batzu ospatu dira Madril en urria-

ren 25, 26 eta 27an. Zer esanik franko eman duten Euskal Herrian. Eta ez motiborik gabe. Esan beharra dago, gertatuak gertatuta ere, oraino harritzekoa ere badela M. Onaindia, Goiburua, López Castillo, Joseba Elósegi, Barrionuevo, Rosón, Martín Villa konpainia ederrean ikustea. Nahiz eta zenbait terrorista-ohi eta antiterrorista militante gure gaztaroko abestiak zioen bezala «eskuak eskutan, begiak begitan» ikusteak apenas harritzen gaituen. Maiztasunak eta ohiturak harridura bera ere hil egiten bait du. Oraingoan gauza batek harritu gaitu, halere: testuinguruari horren erraz muzin egiteak. Testuingurua, hots, estradizioak, torturak, detentzioak.

Ihardunaldiotako gai bat «terrorismo y comunicación» izan zen. Han esandakoak ez du gurean halako oihartzunik izan. Pena da, ez bait da muntagabekoa.

Puntutxo bat bakarrik aipatuko dut. «Grupo 16» horren lehendakari den Juan Tomás Salas-en proposamenaz ari naiz. Kazetaritzaren «antiterrorismo militante» proposatu zuen hitzez-hitz. Bi jarrera posible ikusten zituen terrorismoaren aurrean: erabat isiltzea edota borrokatzea. Bigarrena da jatorra: «tratamiento de choque». Honela zehazten du tratamendu hori: «aniquilar la imagen y el prestigio de los terroristas; destruir su coartada ideológica, plantar cara y disminuir la intensidad del mensaje terrorista. (...) Es necesario dinamitar los argumentos de los terroristas, poner en evidencia su cobardía, sus coartadas y las complicidades que los rodean».

Hona «antiterrorismo militante»a. Nola konkretatzen eta praktikatzen den ez bageneki, ez ginateke hainbeste kezkatuko. Salas-en hizkeraren biolentziak bakarrik ez gaitu kezkatzen. Baina «Grupo 16» horren jokaera ezaguturik... «Terrorismoa» zeri deitzen dioten jakinik... «Plan ZEN» horren edukina eta jomuga azterturik... nola ez kezka, nola ez ikus arriskutan prentsaren independentzia, egitekoa? Ezaguna zaigu Espainiako prentsaren objektibotasuna, askatasuna, baretasuna, Euskal Herriaz ari delarik, eta, areago, hemengo borrokaz. Antieuskaldunismoa eta antiterrorismoa iada martxan daude. Salas-ek berak ere martxan jarri du aspaldidanik. Agintearenganako menpetasuna, kritikarik eza, militantismo honen bestekaldea da.

Prentsaren tradizioarik jatorrenean egia, objektibotasuna dira helburu; eta informazioa, izpiritu kritikoa, gidari. Bigarrenik gabe intoxikazio, manipulazio, propaganda bilakatzen da lehena. «Antiterrorismo militante» horrek, bigarrenean huts egiten du eta, ezin du lehen objektiboa lortu, ezin du. Kasu bat, kasu argigarri bat. Gure herriko arazorik labankor eta istilutsuenetan, informatzaile zein izango, eta polizia da, bera tarteko izanik. Eta informazio hori, kritikarik gabe, informazio kontrastaturik gabe, hartu, onartu, zabaldu eta aldarrikatu egiten

da. Hor dago, niretzat, prentsaren morrontzaren seinale argi bat.

J.T. Salas jaunak proposatu duen «antiterrorismo militante» hori biziki ongi ezkontzen da Plan ZEN delakoan prentsaren bidez lortu nahi denarekin. Prentsarako jokabide- eta kontsigna-pila dago han. Benetan irakurgarria ZEN horren boskarren kapitulua: «Acción psicológica».

Prentsaren agintearrekiko morrontza honek betiko zulotik ez garela irten erakusten du. Frankismoaren garaiko «consignas» eta «notas de inserción obligatoria» haietatik gaurko jokabidera jauzi koalatiborik ez dagoela esango nuke ia-ia. Hain berdinak dira ondorioak... «Notas policiales» horiek orain ez direla obligaziozkoak? Eta zer axola dio, izpiritu berarekin hartzen baditugu? «Antiterrorismo militante» horrek jokabide hori proposatzen du, azken batean. 1940 inguruan, pentsaera ofiziala ispilatuz, M. Prados y López jaunak idatziriko testu honek gaur indarrean dagoela ematen du:

«Todos los periódicos de España obedecen ya a las mismas consignas, al mismo desvelo de la jerarquía, al mismo plan renovador y educativo. La consigna es para los periódicos luz en el horizonte, señal de seguridad, guía oportuna. La consigna única también salvando a todos del peligro del error. La censura de ahora no está inspirada por un criterio particular más o menos respetable, sino por el interés de España. Luego la Prensa española es hoy más libre que nunca (...) ■Joan Altzibar.

Nikaragua: eskualde-gatazka

Sarritan, Nikaraguaz ezker ikuspegi batetik mintzatzean, Inperialismoak hedaturiko gezur-tipoen kontra-eraginez edo, oso eskema sinpleetan oinarriturik aritzen gara, zeinek, hango errealtateari hurbiltzeko baliagarri izanik ere, karikatura bihurtu eta sinesgarritasuna galtzeko arrisku nabarmena bait dakarte.

Horietako eskema-tipo bat izaten da Dabid txikia, Nikaraguako herri ausartak errepresentaturik, Goliath tartaloaren aurrean, Somoza eta Osaba Sam-engan pertsonifikaturik. Irudiak badu irakaspenik, baina ez dakigu nondik sortu den Dabid, edo zergatik, nola, bihurtu den ausart; ez digu aztarrenik ere ematen